

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ФОНДОВИХ ДЕРИВАТИВІВ

Однією з форм міжнародних економічних відносин є міжнародна торгівля фінансовими інструментами, що охоплює торгівлю валютою і цінними паперами, дериватами, кредитами та міжнародні розрахунки. У міжнародній практиці вона реалізується через систему валютно-фінансових відносин, яка містить валютну і фінансову складові.

Міжнародна торгівля фінансовими інструментами як форма міжнародних економічних відносин має свої особливості, оскільки охоплює власне торгівлю специфічними товарами (валюта, цінні папери тощо) та забезпечує обслуговування міжнародного руху товарів і факторів виробництва.

Класифікація фінансових інструментів відносить деривативи до вторинних фінансових інструментів, тоді як первинні фінансові інструменти – це грошові кошти, цінні папери, кредиторська і дебіторська заборгованість по поточних операціях.

Деривативи – це похідні фінансові інструменти, або інакше зобов'язання за якими треба поставити базові активи, що лежать в основі деривативів до певного часу. Це інструментами термінових угод, що визначають права і обов'язки сторін щодо базового активу в майбутньому.

Похідними фінансові інструменти називають, тому, що ціноутворення деривативів залежить від зміни цін на базові активи, які лежать в основі цих похідних інструментів. До деривативів відносять форвардні і ф'ючерсні контракти, біржові та позабіржові опціони, свопи і біржові похідні інструменти на свопи.

Основні функції деривативів полягають у хеджуванні майбутньої можливої зміни ціни на товари та нематеріальні активи (наприклад індекси акцій або вартість кредиту).

Рис. Класифікація фінансових інструментів

Завжди кажуть: "дериватив на ..", таким чином вказуючи від цін яких базових активів залежить ціна даного похідного фінансового інструменту. Базовими активи називаються, бо їх ціни служать основою для розрахунку цін на деривативи.

Існують такі види деривативів:

- Деривативи валютного ринку - договори з купівлі продажу іноземної валюти, з виконанням зобов'язань через певний час в залежності від зміни курсу купівлі або продажу валюти.

- Процентні деривативи - зобов'язані своєю появою періоду дестабілізації короткострокових процентних ставок. Дані фінансові інструменти використовуються для хеджування процентних ризиків, їх застосування забезпечило додаткову ліквідність ринків позикових капіталів і можливість фіксування певної норми прибутку підприємств в майбутньому.

- Кредитні деривативи - це структуровані фінансові позабіржові деривативи, що відокремлюють кредитний ризик від активу для подальшої його передачі контрагенту. Різновидом даних фінансових інструментів є cds деривативи (кредитні дефолтні деривативи) згідно з якими покупець сплачує продавцеві премію, який зобов'язався погасити виданий покупцем третій стороні кредит у випадку дефолту третьої сторони.

- Фондові деривативи - опціони, ф'ючерси, форварди, відмінністю яких від інших фінансових деривативів є те, що їх базовим активом виступають цінні папери. До фондових деривативів відносять опціони, ф'ючерси (ф'ючерсні контракти), фондові варанти, депозитарні свідоцтва (розписки).

При всій можливій складності похідних фінансових інструментів, вони досить прості у використанні.

Інвестування в похідні фінансові інструменти пов'язано з певним ризиком, величина якого залежить від виду фінансових інструментів, у які зроблена інвестиція. У зв'язку з цим особливого значення набуває вміння інвестора користуватися інструментами фінансового аналізу для правильної оцінки вартості та прибутковості похідних фінансових інструментів.